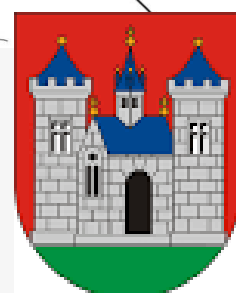
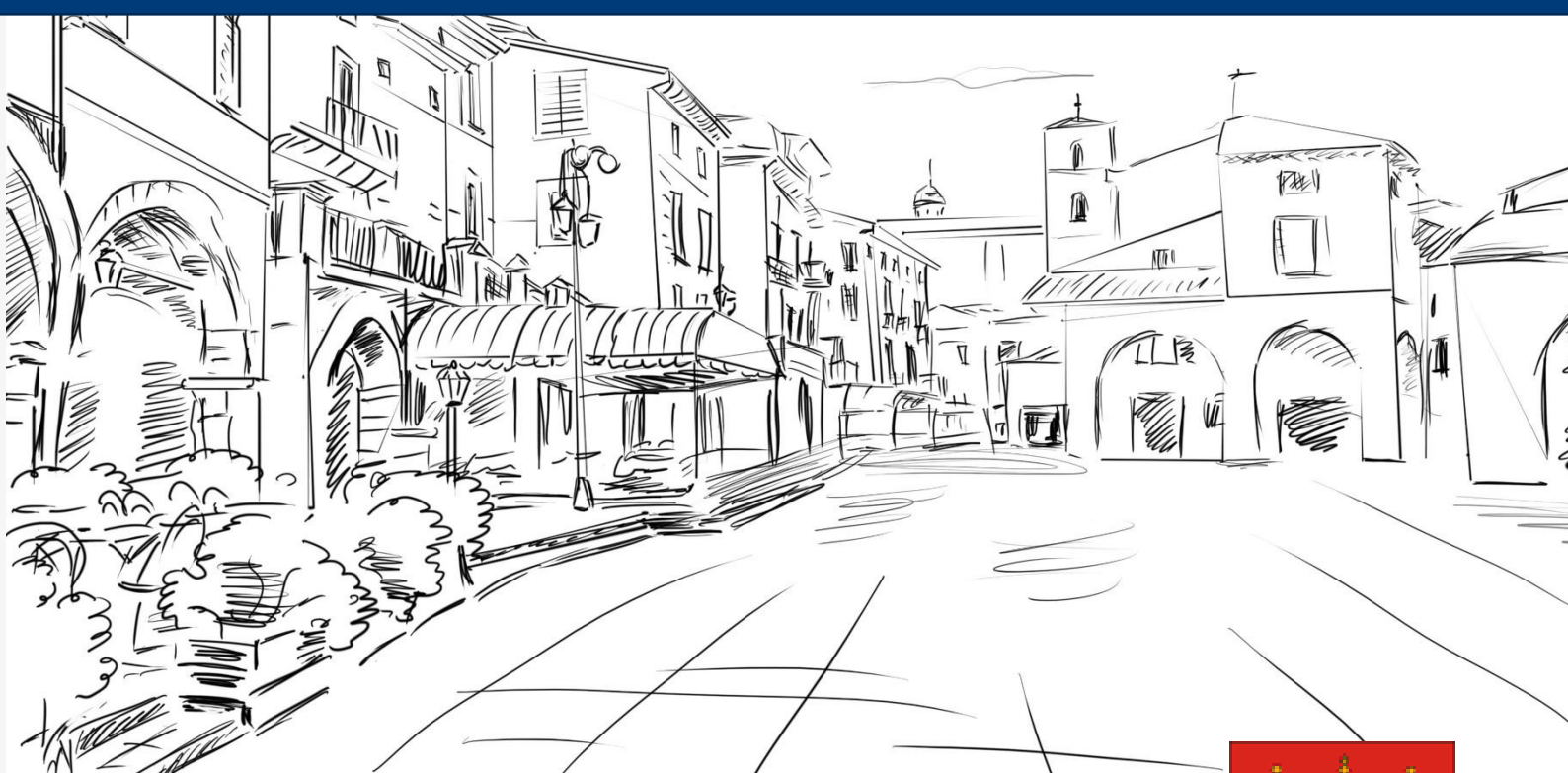

MĚSTO PŘÍBRAM

SROVNÁVACÍ ANALÝZA 2018

Ing. Věra Kameníčková, CSc., RNDr. Luděk Mácha
Ing. Mgr. Jan Cikler, Ing. Ondřej Pirohanič, CSc.

© 2019

OBSAH

1. SHRNU TÍ	2
2. DEMOGRAFIE	5
3. RATING	7
4. ROK 2018	9
5. DLOUHODOBÉ TRENDY	13
6. METODICKÉ POZNÁMKY KE SROVNÁVACÍ ANALÝZE	16
7. SROVNÁVACÍ ANALÝZA ZA OBDOBÍ LET 2015 AŽ 2018	17
7.1. CELKOVÉ PŘÍJMY	17
7.2. DAŇOVÉ PŘÍJMY	20
7.3. DOTACE	21
7.4. NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	22
7.5. KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	23
7.6. VÝDAJE	23
7.7. STRUKTURA VÝDAJŮ	25
7.8. BĚŽNÝ ROZPOČET	28
7.9. BĚŽNÉ VÝDAJE	30
7.10. DLUH A DALŠÍ ASPEKTY ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ	31
8. PŘÍLOHY	34
8.1. RATINGOVÝ CERTIFIKÁT ZA ROK 2018	34
8.2. KOMENTÁŘ K IRATINGOVÉMU HODNOCENÍ ZA ROK 2018	35
8.3. TABULKY	38
8.4. GRAFY	38
8.5. SEZNAM MĚST VE VELIKOSTNÍ KATEGORII 20 000 – 49 999 OBYVATEL	39

1. SHRNU TÍ

Příbram získala v roce 2018 druhý nejvyšší stupeň ratingu – stupeň „B+“, což odráží dobré hospodaření města. Stejně ocenění získalo 989 obcí, čili pouze 16 % obcí z jejich celkového počtu. V rámci dané velikostní skupiny, tedy 20 000 až 49 999 obyvatel, to byla kromě Příbrami jen čtyři města.

Příjmy a výdaje města se zvyšovaly v daném období každoročně, a to rychleji než ve srovnatelných městech. Příbram vykázala kumulativní přebytek ve výši 270 milionů Kč. V průměru byly výdaje Příbrami ročně o téměř 10 % nižší než celkové příjmy. Na jedno město v dané velikostní skupině připadlo mnohem méně, konkrétně 121 milionů Kč úspor, resp. 5 % kumulovaných příjmů.

Charakteristickým rysem hospodaření města byl setrvalý pokles dluhu a relativní rychlý růst úspor. V porovnání s průměrným dluhem připadajícím na jedno město v dané velikostní skupině byl koncem roku 2018 dluh Příbrami na velmi nízké úrovni. Zatímco v roce 2015 dosahoval dluh Příbrami zhruba polovinu výše úspor, o čtyři roky později to bylo již jen 1 %. Dluh Příbrami tvořily pouze dlouhodobé bankovní úvěry, žádné jiné dluhové nástroje Příbram nevyužívala. Zatímco se dluh Příbrami snižoval mnohem rychleji než ve srovnatelných městech, objem krátkodobého finančního majetku rostl nepoměrně rychleji. I tak byla jeho úroveň v roce 2018 nižší, než jaká připadla na jedno srovnatelné město, které ovšem vykazovalo vyšší hladinu dluhu.

Rovněž objem cizích zdrojů Příbrami byl ve srovnání s městy v dané velikostní skupině velmi nízký. Na hodnotě majetku se podílely pouze 1 %, což je šestkrát méně, než kolik vykázala srovnatelná města. Podstatnou část cizích zdrojů navíc tvořily přijaté zálohy, včetně záloh na transfery. Likvidita Příbrami přesáhla v každém z posledních čtyř let hodnotu 1. Byla vyšší než ve srovnatelných městech. Hospodářský výsledek, tedy rozdíl mezi výnosy a náklady z hospodářské činnosti, byl v Příbrami nižší než ve srovnatelných městech, a to jak v přepočtu na obyvatele, tak v přepočtu na jedno město. Potěšitelné je, že v posledních dvou letech dosáhl hospodářský výsledek Příbrami kladných hodnot.

Mezi rokem 2015 a 2018 došlo v Příbrami k nepatrnému úbytku obyvatel, což však byl stejný jev, jaký nalezneme u srovnatelných měst. Ve věkové struktuře obyvatel Příbrami mají senioři vyšší váhu a dětská složka naopak váhu nižší oproti městům v dané velikostní struktuře. Podíl ekonomicky aktivních osob na celkovém počtu obyvatel je v obou případech shodný.

Příbram vykázala v každém z posledních čtyř let přebytek rozpočtu, rozpočet srovnatelných měst skončil v roce 2018 schodkem. Příbram dosahovala vyšší příjmy i výdaje, než byly průměrné hodnoty za srovnatelná města. Rozpočet Příbrami byl ve větší míře závislý na dotacích získaných převážně ze státního rozpočtu. Oproti srovnatelným městům získala Příbram nejenom větší objem dotací, ale v jejich struktuře měly o něco vyšší váhu investiční dotace.

Daňové příjmy, které tvoří rozhodující část rozpočtu, se v Příbrami neodlišovaly od měst v dané velikostní kategorii. Odlišné však byly nedaňové příjmy. Ty tvořily v Příbrami cca 80 % úrovně srovnatelných měst. Nižší byly zejména příjmy z vlastní činnosti. Dorovnat rozdíl nepomohly ani vyšší příjmy Příbrami z pronájmu městského majetku. Příbram méně využívala příjmy z prodeje majetku. Přesto se aktiva Příbrami mezi rokem 2015 a 2018 o něco málo snížila.

Příbram sice disponovala vyššími rozpočtovými příjmy, vykazovala však nižší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích. Měla sice vyšší celkové výdaje v přepočtu na jedno město, avšak její převaha se týkala pouze výdajů běžných. Kapitálové výdaje dosahovaly v průměru pouze necelých tří čtvrtin objemu, který připadl na jedno město v dané velikostní skupině.

Příbram obdržela více investičních dotací, určených na kapitálové výdaje. Po celou dobu si vytvářela rovněž značné úspory, které lze použít na financování kapitálových výdajů a které však není příliš výhodné držet na bankovních účtech. Navíc by s největší pravděpodobností neměla problém využít bankovní úvěr a řádně jej splácet. Nízké úrokové sazby bankovních úvěrů obecně a pro obce zvláště činí totiž z úvěrů vhodný nástroj k financování investic.

Běžné výdaje Příbrami se mezi rokem 2015 a 2018 zvýšily o 45 %, ve srovnatelných městech vykázaly poloviční dynamiku. Nejvíce peněz v rámci běžných výdajů směřovalo do oblasti místní správy, a to jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech. Další oblastí z hlediska objemu běžných výdajů byly v Příbrami komunální služby. Výdaje se zde zvedly o 52 %. Srovnatelná města věnovala na tuto oblast částku mnohem nižší. Na třetí místo se dostaly běžné výdaje na vzdělávání, jejichž objem se zvýšil za čtyři roky o 67 %. I zde byly výdaje ve srovnatelných městech nižší, stejně jako jejich dynamika. Naopak, srovnatelná města vykázala vyšší výdaje ve financování ochrany životního prostředí (nej důležitější složkou je nakládání s odpady), pozemní komunikace a bydlení.

V období let 2015 až 2018 vynaložila Příbram na kapitálové výdaje celkem 418 milionů Kč, na jedno město dané velikostní skupiny připadlo 563 milionů Kč. V Příbrami nejvíce peněz v rámci kapitálových výdajů směřovalo na tělovýchovu a zájmovou činnost, dále pozemní komunikace a komunální služby. V prvních dvou oblastech byly výdaje Příbrami vyšší, v posledně jmenované naopak nižší. Podstatně menší byly kapitálové výdaje v Příbrami rovněž v oblasti vzdělávání a bydlení.

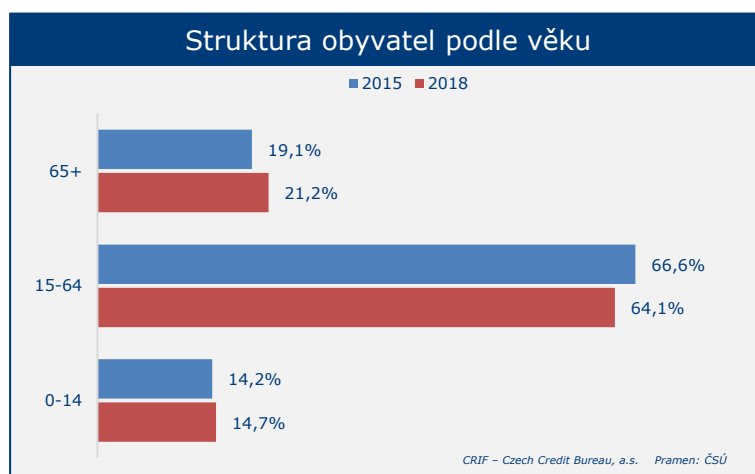
Rozpočtové hospodaření Příbrami bylo velmi konzervativní, poznamenané silným sklonem k úsporám a velkou obezřetností v investiční politice. Výsledek byl velmi nízký dluh, poměrně omezené kapitálové výdaje a vysoký stav rezerv držených na bankovních účtech.

2. DEMOGRAFIE

Koncem roku 2018 měla Příbram 32 642 obyvatel, z toho bylo 52 % žen. V tomto roce se počet obyvatel města snížil o 225 lidí. Přirozeným přírůstkem (rozdíl mezi počtem narozených a počtem zemřelých) město ztratilo 85 osob a v důsledku záporného migračního salda (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a počtem vystěhovalých) přišlo o 140 osob.

Rovněž ve srovnatelných městech došlo v tomto roce k úbytku obyvatel. V průměru ztratilo jedno město ve skupině 76 osob, z toho v důsledku přirozené obměny to bylo 30 osob a v důsledku záporného migračního salda 46 osob. Ve Středočeském kraji se počet obyvatel v tomto roce zvýšil. Narodilo se zde více dětí, než kolik osob zemřelo a počet přistěhovalých byl vyšší než počet vystěhovalých. K růstu počtu obyvatel došlo i v okrese Příbram, i když pouze zásluhou kladného migračního salda. Počet zemřelých byl zde rovněž vyšší než počet narozených.

Z celkového počtu obyvatel Příbrami patřilo koncem roku 2018 do nejmladší věkové skupiny (0 až 14 let) 4 805 dětí, což je o 106 dětí více než v roce 2015. Do nejstarší věkové skupiny (65 +) se řadilo 6 919 osob, a to je o 592 osob více než v roce 2015. Naproti tomu se počet lidí v produktivním věku (15 až 64 let) v daném období snížil, a to o 1 114 na 20 918 osob.

Graf 1: Struktura obyvatel Příbrami v roce 2015 a 2018 (údaje k 31.12.)

Z Graf 1 je zřejmé, že koncem roku 2018 tvořili senioři více než pětinu obyvatel a jejich podíl byl vyšší než podíl dětské složky. Mezi rokem 2015 a 2018 se počet lidí v produktivním věku snížil o 2,6 procentního bodu. Struktura obyvatel srovnatelných měst se vyznačovala mírně vyšším podílem dětí, mírně nižším podílem seniorů a srovnatelným podílem osob v produktivním věku.

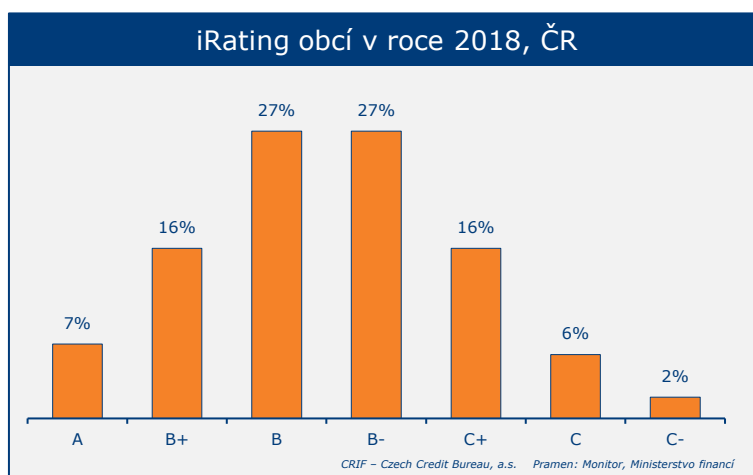
3. RATING

Ratingové hodnocení vypovídá, na rozdíl od jednotlivých ukazatelů, souhrnně o celkové ekonomické situaci obce. Jeho výsledkem je jeden údaj, který lze porovnávat jak mezi obcemi navzájem, tak i u jedné obce v čase.

iRating vzniká na základě automatizovaného výpočtu pomocí statistického modelu. Ten vyhodnocuje osmnáct finančních a sedm nefinančních ukazatelů města. Mezi finanční ukazatele se řadí např. objem dluhu a cizích zdrojů, likvidita, saldo běžného rozpočtu, závislost rozpočtu na dotacích. Z nefinančních ukazatelů využívá např. míru nezaměstnanosti, výši průměrných výdělků a podíl ekonomicky aktivních obyvatel na jejich celkovém počtu.

Tento nástroj, který zpracovala společnost CRIF, a.s., rozděluje obce podle dosaženého stupně ratingu do sedmi skupin. Od nejlepšího hodnocení v podobě stupně A až po nejhorší hodnocení v podobě stupně C-. Poslední stupeň dostávají obce s nejvyšším rizikem, s největším ohrožením finanční stability.

Příbram získala za rok 2018 druhé nejvyšší ratingové hodnocení B+. Stejné hodnocení obdrželo 989 obcí, což je 16 % z celkového počtu obcí České republiky. Ve Středočeském kraji mělo stejný stupeň 249 obcí, resp. 22 %. Ve velikostní skupině 20 000 až 49 999 obyvatel dostal stejné hodnocení jako Příbram ještě další čtyři města.

Graf 2: Rozložení ratingu obcí podle stupňů v roce 2018

Jedním z hlavních faktorů pozitivního hodnocení finanční kondice města Příbram je velmi nízká zadluženost. Celkové cizí zdroje dosáhly výše 47,4 mil. Kč, což představuje pouze 1,2 % celkového objemu aktiv. Bankovní úvěry klesly již jen na 3,2 mil. Kč (pouze dlouhodobý bankovní úvěr). Téměř polovinu cizích zdrojů tvoří již delší dobu krátkodobé přijaté zálohy (23,6 mil. Kč). Další větší částkou jsou závazky vůči zaměstnancům a ze sociálního a zdravotního pojištění. Závazky vůči dodavatelům jsou zanedbatelné. Vzhledem k výši finančního majetku (260,7 mil. Kč) je zřejmé, že finanční stabilita města se v roce 2018 ještě více upevnila a splatnost všech závazků je téměř bez rizika.

Saldo rozpočtu Příbrami bylo po čtvrté za sebou kladné. Po výraznějším přebytku v roce 2016 sice došlo k jeho mírnému poklesu, nicméně i při nejvyšších kapitálových výdajích od roku 2015 a při výrazně nižším objemu investičních dotací zůstalo saldo v roce 2018 kladné. Vytvořený finanční „polštář“ je podle našeho názoru již více než dostatečný (finanční majetek představuje 6,54 % veškerých aktiv) a umožňuje tedy realizaci investic většího rozsahu bez dopadu na likviditu města – pro zajímavost, finanční majetek převyšuje objem celkových cizích zdrojů (včetně dlouhodobých) více než pětinašobně!

4. ROK 2018

V roce 2018 vykázala Příbram celkové příjmy ve výši 810,8 milionu Kč a výdaje ve výši 785,8 milionu Kč. Výsledný přebytek rozpočtu dosáhl výše 25 milionů Kč, což jsou 3 % z celkových příjmů. Meziročně se celkové příjmy zvýšily o 11 %, resp. o 81 milionů Kč, výdaje rostly rychleji, a to o 17 %, resp. o 115 milionů Kč. Přebytek rozpočtu se meziročně snížil, a to z 8 % celkových příjmů v roce 2017 na již zmíněná 3 %. V absolutním vyjádření činil pokles salda 33,9 milionu Kč.

V porovnání s městy dané velikostní skupiny se příjmy Příbrami zvýšily o něco pomaleji. Výdaje celé skupiny však rostly mnohem rychleji než v Příbrami a tak jejich souhrnný rozpočet skončil v roce 2018, na rozdíl od Příbrami, schodkem, a to ve výši 3 % celkových příjmů.

O více než polovinu přírůstku příjmů Příbrami v roce 2018 se zasloužily daňové příjmy. Nejvíce na tom participovala daň z přidané hodnoty, jejíž objem se zvýšil o pětinu, a růst daně z příjmů fyzických osob o 15 %. O více než třetinu se naopak snížily příjmy z hazardních her.

Významnou měrou ke zvýšení příjmů přispěly rovněž investiční dotace, jejichž úroveň v roce 2017 však byla velmi nízká. Také neinvestiční dotace se meziročně zvýšily, i když mnohem pomaleji než dotace investiční. Jedinou z hlavních položek, která zaznamenala meziroční pokles, byly kapitálové příjmy. Ty však byly v roce 2017 naopak poměrně značné.

Ve struktuře příjmů se v roce 2018 mírně snížila váha daňových příjmů a posílila váha dotací, zejména investičních.

příjmy mil. Kč	2017	2018	2018-2017	2018/2017
daňové	535.6	582.8	47.1	9%
nedaňové	74.8	80.9	6.1	8%
kapitálové	21.8	6.2	-15.6	-72%
dotace	97.6	141.0	43.3	44%
neinvestiční	95.5	111.6	16.1	17%
investiční	2.1	29.4	27.2	1 276%
příjmy celkem	729.8	810.8	81.0	11%

Tabulka 1: Celkové příjmy v roce 2018

Celkové výdaje města dosáhly koncem roku 2018 výše 785,8 milionu Kč. Meziročně se zvýšily rychleji než příjmy. Jejich přírůstek byl 114,9 milionu Kč, což je růst o 17 %. Kapitálové výdaje rostly rychleji než výdaje běžné, jak je vidět z Tabulka 2. Vzhledem k nízkému objemu kapitálových výdajů vůči výdajům běžným se navzdory rozdílné dynamice podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích prakticky nezměnil. K růstu kapitálových výdajů napomohlo mj. zvýšení objemu investičních dotací.

výdaje mil. Kč	2017	2018	2018-2017	2018/2017
běžné	572.7	664.6	91.9	16%
kapitálové	98.2	121.2	23.0	23%
celkem	670.9	785.8	114.9	17%

Tabulka 2: Celkové výdaje v roce 2018

I když se běžné příjmy (daňové a nedaňové příjmy a neinvestiční dotace) v roce 2018 zvýšily pomaleji než běžné výdaje (výdaje související s financováním provozu), bylo saldo běžného rozpočtu kladné. Jeho podíl na běžných příjmech však byl o pět procentních bodů nižší než v roce 2017. I tak si město vytvořilo v rámci běžného hospodaření rezervy např. pro financování kapitálových výdajů, či posílení rezerv. Objem úspor pokračoval v rostoucím trendu z minulých let, stejně jako dluh v trendu poklesu.

mil. Kč	2017	2018	2018-2017	2018/2017
saldo běžného rozpočtu	133.2	110.6	-22.5	-17%
úspory	229.1	260.7	31.5	14%
dluh	6.6	3.3	-3.3	-50%

Tabulka 3: Saldo, úspory a dluh

Výrazným rysem rozpočtu Příbrami v roce 2018 bylo zvýšení investičních dotací, které do značné míry přispělo k růstu kapitálových výdajů. Tabulka 4 ukazuje, které oblasti na tom vydělaly nejvíce a které nejméně. Vyplývá z ní, že největší meziroční zvýšení kapitálových výdajů vykazala oblast kultury. Jedná se o sféru, kterou kapitálové výdaje předtím spíše opomíjely. Nízká výchozí základna se odrazila ve velmi vysokém meziročním přírůstku. Kultura se tak díky poměrně vysokému objemu kapitálových výdajů dostala na čtvrté místo v pořadí odvětví podle jejich výše.

Meziroční přírůstek kapitálových výdajů v oblasti pozemních komunikací byl druhý nejvyšší, stejně jako objem kapitálových výdajů do tohoto odvětví. Meziročně došlo ke zdvojnásobení objemu kapitálových výdajů.

Podstatně vzrostly také kapitálové výdaje do vzdělávání. Více než ztrojnásobením objemu těchto výdajů se vzdělávání dostalo na třetí místo ve výši meziročního přírůstu. Kapitálové výdaje na komunální služby, které obvykle tvoří značnou část celkového objemu kapitálových výdajů, se meziročně zvýšily poměrně málo.

Důležitou oblastí, kam směřuje velká část kapitálových výdajů je tělovýchova. Tyto výdaje dominovaly v každém z posledních čtyř let, s výjimkou roku 2016. Rok 2018 nebyl výjimkou, i když město meziročně kapitálové výdaje do této oblasti snížilo. Znatelný meziroční pokles kapitálových výdajů zaznamenala i oblast sociální péče. Patří však k oblastem, ve které se kapitálové výdaje ve větším objemu neobjevují každoročně.

výdaje kapitálové mil. Kč	2017	2018	2018-2017	2018/2017
kultura	1.1	17.2	16.1	1441%
pozemní komunikace	12.1	24.9	12.8	106%
vzdělávání	1.7	7.7	6.0	357%
nakládání s odpady	0.1	2.8	2.7	2817%
bytové hospodářství	0.9	3.5	2.6	303%
silniční doprava	0.5	1.7	1.2	248%
komunální služby	18.7	19.8	1.1	6%
místní samospráva	2.4	1.8	-0.6	-25%
veřejný pořádek	5.5	4.8	-0.7	-12%
tělovýchova	39.4	34.9	-4.6	-12%
sociální péče	6.0	0.0	-6.0	-100%

Tabulka 4: Kapitálové výdaje

I běžné výdaje zaznamenaly růst, i když nižší než výdaje kapitálové. Na jejich meziročním přírůstu nejvíce participovaly komunální služby, sociální péče, místní samospráva a kultura. Běžné výdaje se zvýšily ve všech důležitých odvětvích. Jedinou výjimkou bylo nakládání s odpady. Z výdajových položek, které jsou podstatnou součástí celkových výdajů, vykázala nejvyšší přírůstek oblast kultury (+ 26,7 mil. Kč), komunálních služeb (+ 22,9 mil. Kč) a místní správa (+ 10,7 mil. Kč).

Kultura vykázala nejvyšší meziroční přírůstek celkových výdajů, za ní se umístily komunální služby a místní správa.

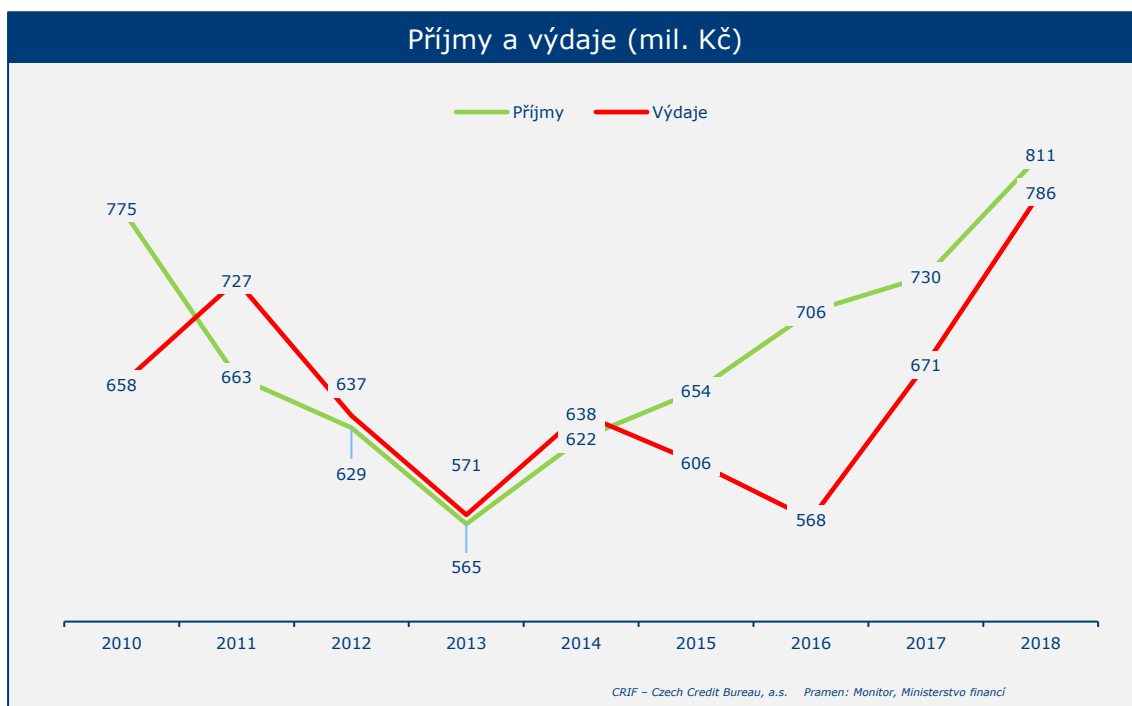
Saldo běžného rozpočtu bylo opět kladné, i když se jeho výše meziročně mírně snížila. O tom, že hlavním faktorem růstu kapitálových výdajů města v roce 2018 se „nezasloužily“

ani dluh, ani využití rezerv nakumulovaných v minulých letech, svědčí meziroční růst úspor a pokračující pokles dluhu.

Příbram se i v roce 2018 chovala velmi konzervativně. V podmínkách nízkých úrokových sazeb a nulového výnosu z vkladů u bank snižovala dluh a posilovala úspory. Značný meziroční růst investičních dotací se sice odrazil v růstu kapitálových výdajů, ten však nebyl tak výrazný, aby se promítl do vyššího podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích.

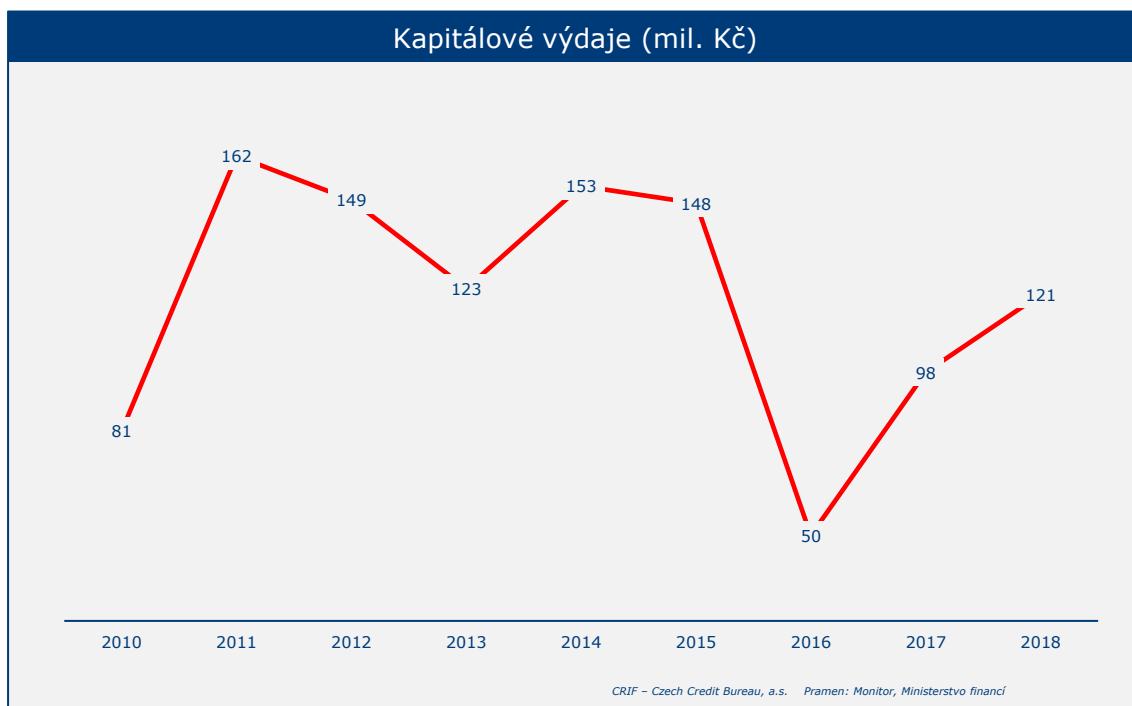
5. DLOUHODOBÉ TRENDY

Podívejme se nyní, jak vypadá vývoj vybraných aspektů hospodaření Příbrami z hlediska delšího období. V období let 2010 až 2018 získalo město do rozpočtu souhrnně 6,2 mld. Kč a utratilo 5,9 mld. Kč. Tím pádem ušetřilo 0,3 mld. Kč, resp. 5 % kumulovaných příjmů. Z grafu níže je zřejmé, že úspory vznikaly hlavně v roce 2010 a potom až v období posledních čtyř let. Příjmy v roce 2018 překročily jejich úroveň z roku 2010, u výdajů to bylo již o rok dříve.

Graf 3: Příjmy a výdaje Příbrami

Kapitálové výdaje v daném období kolísaly, převažovala však tendence k poklesu. Nejvyšší objem měly v roce 2011, nejnižší v roce 2016. Pozitivní je skutečnost, že v posledních dvou letech se zvyšovaly. Celkově Příbram použila v daném období na kapitálové výdaje částku 1,1 mld. Kč a prodala majetek v souhrnu za 0,2 mld. Kč, podstatnou část (více než 80 %) již v období 2010 až 2014. Z toho je zřejmé, že většina financí pro kapitálové výdaje pocházela z jiných zdrojů, než z prodeje majetku.

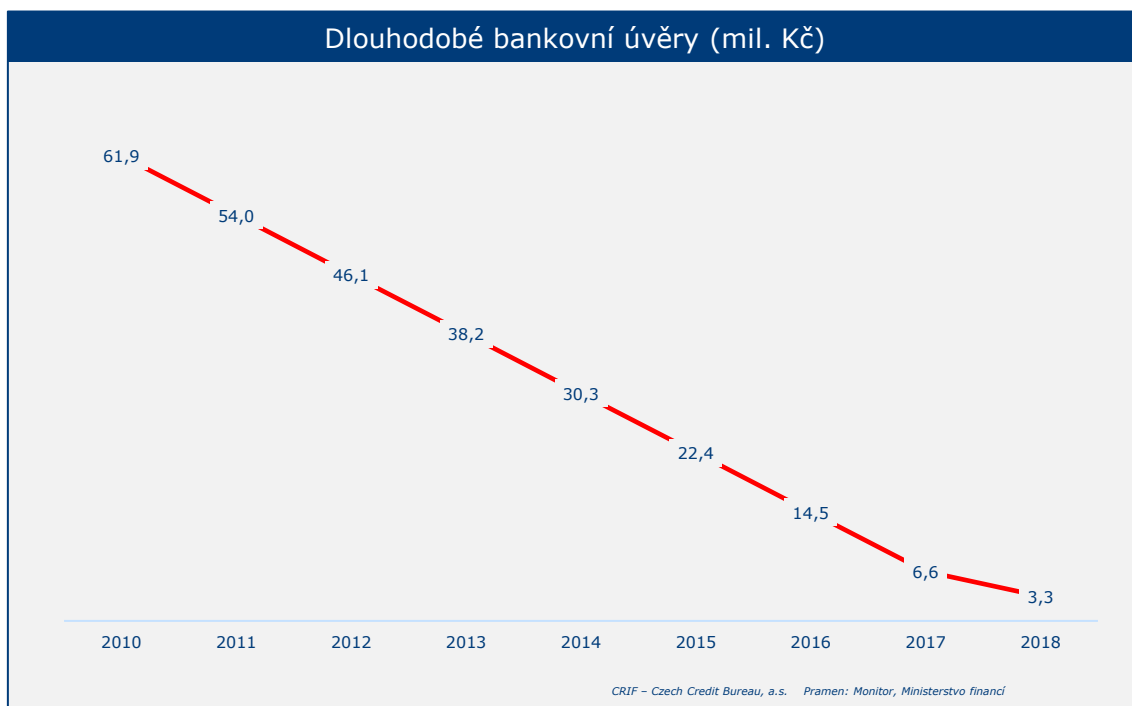
Graf 4: Kapitálové výdaje Příbrami

Objem majetku města vyjádřený výší celkových aktiv byl v roce 2018 nižší než v roce 2010, což souvisí s prodejem majetku města, zejména v první polovině daného období. Objem celkových aktiv dosahoval v roce 2010 výše 4,8 mld. Kč, v roce 2018 již jen 4 mld. Kč. Majetková základna města se tak snížila o 17 %.

Naprosto jednoznačný vývoj prodělala položka dluhu. V Příbrami jej reprezentují téměř výlučně dlouhodobé bankovní úvěry (Graf 5). Dluh prošel neobvykle konzistentním vývojem v období posledních devíti let. Z poměrně nízké úrovně již v roce 2010 poklesl na téměř zanedbatelnou hodnotu, zejména pro město dané velikosti.

Ve vývoji úspor lze identifikovat dvě tendence, a to pokles v letech 2011 až 2013 a poměrně rychlý růst v letech navazujících. Zatímco v roce 2010 se dluh na úsporách podílel 50 %, v letech 2012 až 2014 byl dluh naopak vyšší než úspory. Po roce 2014 se tak mezi objemem úspor a objemem dluhu rychle rozevíraly nůžky. V roce 2018 se dluh podílel na úsporách již pouze 1 %.

Graf 5: Dlouhodobé bankovní úvěry Příbrami

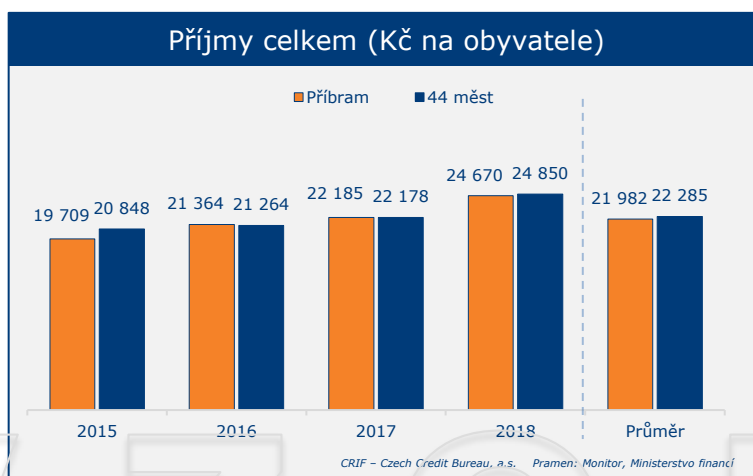
Příbram pracuje od roku 2014 s přebytkem rozpočtu. Její hospodaření se vyznačuje až téměř averzí k využití dluhových nástrojů. Mimo to je poznamenáno udržováním neměnného objemu finančních investic a rychlým růstem krátkodobého finančního majetku. Výsledkem je perfektní plnění kritérií hospodaření Ministerstva financí, protože Příbram vykazuje velmi nízký podíl dluhu na průměru příjmů za poslední čtyři roky, zanedbatelný podíl cizích zdrojů na celkových aktivech a přijatelná úroveň likvidity. Druhou stranou mince je skutečnost, že objem kapitálových výdajů se sice v posledních třech letech zvyšoval, stále však ještě nedosahuje jejich výši z let 2011 až 2013. Jak již uvedeno výše, objem majetku vyjádřený výší celkových aktiv v roce 2018 nepřekročil objem z roku 2010.

6. METODICKÉ POZNÁMKY KE SROVNÁVACÍ ANALÝZE

V analýze porovnáváme rozpočtové a další údaje města Příbram s údaji za soubor měst ve velikostní kategorii 20 000 až 49 999 obyvatel. Do této velikostní kategorie patří 44 měst. Začátkem roku 2018 měla Příbram 32 867 obyvatel, přičemž průměrná velikost měst v příslušné velikostní kategorii dosahovala 29 935 obyvatel. Údaje o počtu obyvatel jsou k 1. lednu.

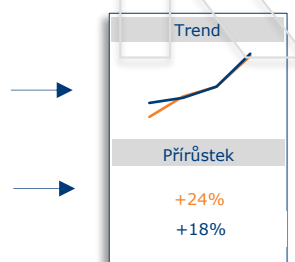
Při srovnávání vycházíme z dostupných údajů z účetních výkazů – rozpočet, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, a to za období let 2015 až 2018. Základem pro porovnání jsou relativní/poměrové ukazatele v přepočtu na jednoho obyvatele či jedno město a průměrné hodnoty za poslední čtyři roky.

V grafickém znázornění ukazatelů mají jednotlivé složky grafu následující význam:

Trend hodnot přepočtených na obyvatele od roku 2015 do roku 2018.

Změna absolutních hodnot ukazatele mezi rokem 2018 a 2015.

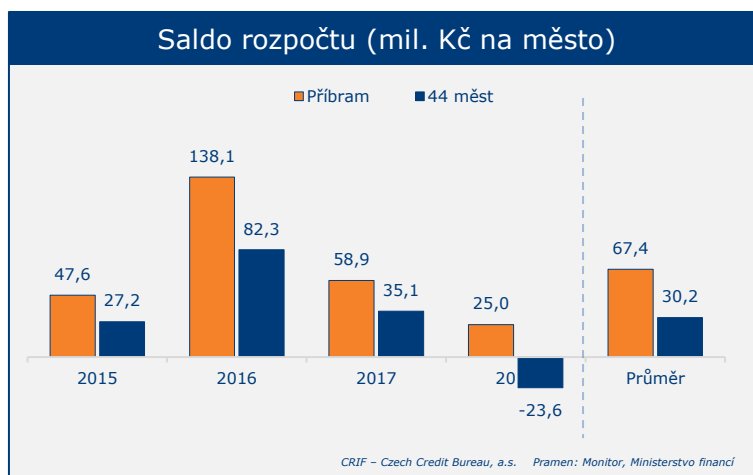
7. SROVNÁVACÍ ANALÝZA ZA OBDOBÍ LET 2015 AŽ 2018

Příbram patří do kategorie obcí s počtem obyvatel od 20 000 do 49 999. Tato skupina zahrnuje celkem 44 obcí se statutem město. Počet obyvatel připadající v průměru na jednu obec ve skupině je nižší, než kolik obyvatel má Příbram. Počet obyvatel Příbrami se mezi rokem 2015 až 2018 o necelé procento snížil, stejným vývojem prošla rovněž města dané velikostní skupiny.

7.1. Celkové příjmy

V posledních čtyřech letech získala Příbram do rozpočtu 2,9 mld. Kč, z nichž utratila pouze 2,6 mld. Kč. Výsledkem je celková úspora ve výši 270 milionů Kč, což je 9 % kumulovaných celkových příjmů. Desetinu příjmů tak měla Příbram jaksi navíc, v daném čase je nepotřebovala.

Také srovnatelná města vykazala v souhrnu přebytek, a to ve výši 121 milionů Kč připadající na jedno město, což je 5 % jejich kumulovaných příjmů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji byl v Příbrami mnohem vyšší než ve srovnatelných městech, a to nejen jako podíl na příjmech, nýbrž i v absolutním vyjádření v přepočtu na jedno město ve skupině. V průměru za jeden rok vykazala Příbram přebytek rozpočtu ve výši 67,4 milionu Kč, což je více než dvakrát tolik, kolik dosáhlo v průměru jedno srovnatelné město.

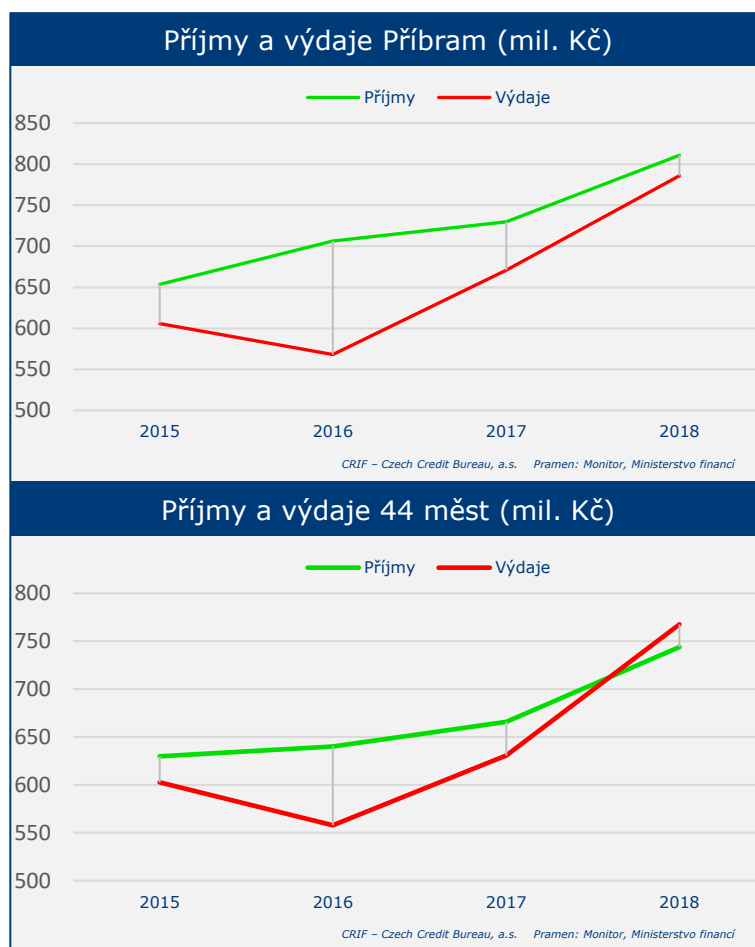

Graf 6: Saldo rozpočtu

Jak Příbram, stejně jako srovnatelná města, dosáhla v roce 2018 vyšší příjmy a výdaje než v předchozích čtyřech letech. Příbramské příjmy a výdaje rostly rychleji než ve srovnatelných městech. Trend výdajů byl v obou případech obdobný, charakterizovaný poklesem v roce 2016, způsobeným hlavně razantním snížením investičních dotací,

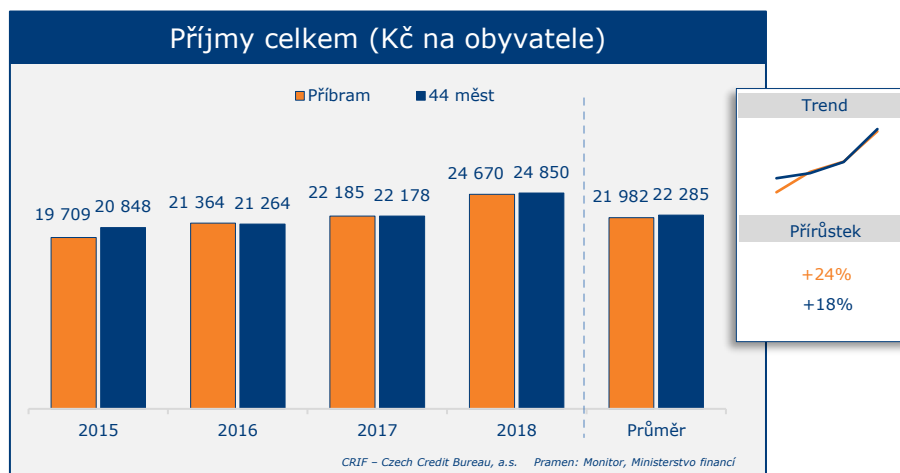
a následným poměrně značným růstem. Příjmy se tak zvyšovaly v celém období, nejrychleji v posledním roce.

Příbram vykázala přebytek v každém z posledních čtyř let, rozpočet srovnatelných měst skončil v posledním roce schodkem, i když jen v řádu 3 % celkových příjmů. Největší mezera mezi příjmy a výdaji nastala v roce 2016. V Příbrami byly výdaje o 20 % nižší než příjmy, ve srovnatelných městech to bylo „pouze“ 13 %.

Graf 7: Rozpočet Příbrami a srovnatelných měst

Z Graf 8 uvádějícího přepočtené celkové příjmy na obyvatele Příbrami a srovnatelných měst nejsou vidět výrazné rozdíly, snad s výjimkou roku 2015. V průměru získala Příbram o pouhých 303 Kč na obyvatele ročně méně než srovnatelná města. Provedeme-li však přepočtené příjmy připadající na jedno město v dané velikostní skupině, pak naopak Příbram získala v průměru každý rok o 55 milionů Kč více. Konkrétně v Příbrami to bylo 725 milionů Kč ročně a ve srovnatelných městech 670 milionů Kč ročně.

Graf 8: Příjmy celkem

Váhu jednotlivých položek příjmů ukazuje Tabulka 1. Je z ní zřejmé, že v průměru mají v rozpočtu Příbrami mírně vyšší váhu daňové příjmy a dotace, a to jak neinvestiční, tak i investiční. Opačnou relaci nalezneme u nedaňových a kapitálových příjmů. Tyto dvě položky tak ovlivňují rozpočet Příbrami v menší míře než rozpočet srovnatelných měst. Ten závisel na dotacích z 15 %, zatímco příbramský z 18 %. Mezi rokem 2015 a 2018 se závislost rozpočtu na dotacích snížila.

Daňové příjmy měly shodně nejvyšší váhu v roce 2017 a naopak investiční dotace měly v tomto roce váhu nejnižší. Trend investičních dotací byl obdobný v obou případech. Jejich fluktuace byla v Příbrami vyšší.

Kapitálové příjmy hrají zanedbatelnou roli v rozpočtu Příbrami a jen o něco málo větší váhu měly v rozpočtech srovnatelných měst. V Příbrami vykázaly nejvyšší podíl v roce 2017, ve kterém naopak měly nejnižší váhu v rozpočtech srovnatelných měst.

Nedaňové příjmy zaujímají v rozpočtu Příbrami stabilně nižší podíl než ve srovnatelných městech. Lze pozorovat mírně klesající podíl na celkových příjmech. Váha neinvestičních dotací se naopak zvyšovala.

Příbram	2015	2016	2017	2018	průměr
daňové	65%	70%	73%	72%	70%
nedaňové	11%	11%	10%	10%	10%
kapitálové	0%	1%	3%	1%	1%
dotace	24%	18%	13%	17%	18%
neinvestiční	10%	11%	13%	14%	12%
investiční	14%	7%	0%	4%	6%
44 měst	2015	2016	2017	2018	průměr
daňové	64%	68%	71%	68%	68%
nedaňové	15%	15%	14%	14%	14%
kapitálové	3%	3%	2%	3%	3%
dotace	19%	14%	13%	15%	15%
neinvestiční	11%	10%	12%	12%	11%
investiční	8%	4%	1%	3%	4%

Tabulka 5: Struktura příjmů

7.2. Daňové příjmy

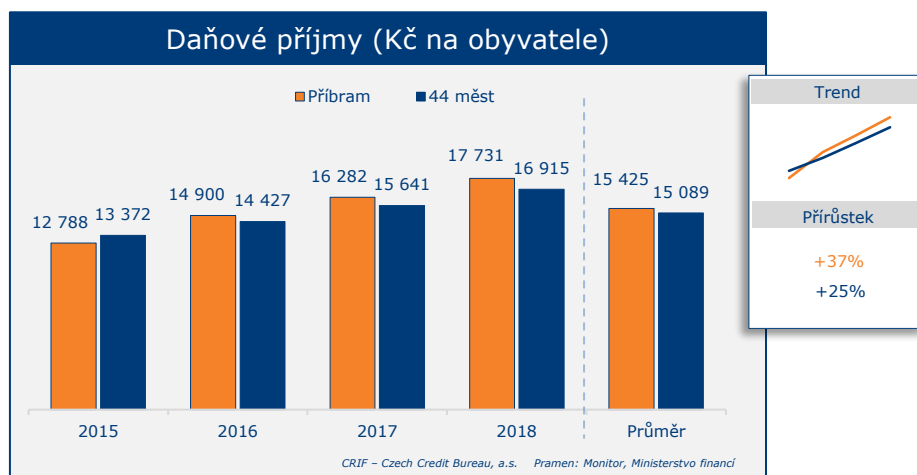
Daňové příjmy přinášejí do rozpočtu obcí nejvíce peněz. Města v dané velikostní skupině nejsou výjimkou. Jejich nejdůležitější součástí jsou sdílené daně. Jedná se o tři daně (daň z příjmů fyzických a právnických osob a daň z přidané hodnoty), jejichž celostátní výnos se rozděluje mezi obce podle dohodnutého souboru kritérií. Nejvýznamnějším z nich je počet obyvatel. Tím, že se rozděluje celostátní výnos, mají sdílené daně vyrovnávací efekt. Vedou k tomu, že v zásadě jsou rozdíly mezi obcemi v dané velikostní kategorii, ale i napříč, poměrně malé. Objem sdílených daní představuje více než tři čtvrtiny daňových příjmů. Z toho vyplývá, že význam zbývajících daňových příjmů je výrazně minoritní.

Více než polovina objemu sdílených daní připadá na daň z přidané hodnoty. A byla to tato daň, u které se podíl obcí na celostátním výnosu zvýšil již druhý rok po sobě, a to z 20,83 % celostátního výnosu v roce 2016 na 21,4 % v roce 2017 až na 23,58 % v roce 2018. Na objem sdílených daní, tedy na podstatnou část příjmů, má jednotlivá obec jen pramalý vliv. Jejich výše závisí na rozhodnutí státu o rozdělování výnosů sdílených daní a na ekonomickém vývoji. Celkové příjmy obcí tak ovlivnil v posledních dvou letech nejen ekonomický růst doprovázený růstem daňových výnosů, ale i zvýšení podílu obcí na výnosu daně z přidané hodnoty a růst investičních dotací.

K daňovým příjmům se řadí i příjmy z hazardu. Ty měly až do roku 2017 stoupající trend, v roce 2018 poklesly jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech. V přepočtu na obyvatele se částka získaná z hazardu v Příbrami výrazněji nelišila od částky ve srovnatelných městech. V období let 2015 až 2018 se tyto příjmy snížily o 26 % v Příbrami a o 11 % ve srovnatelných městech.

Daň z nemovitosti je jednou z mála cest, jak obec může přímo ovlivnit výši svých příjmů. Pravdou ale je, že význam této položky pro celkové příjmy je poměrně malý. Objem daně z nemovitosti v Příbrami mezi rokem 2015 až 2018 se prakticky zdvojnásobil. Jedním z důvodů je i nízká úroveň této daně v roce 2015. V tomto roce dosáhl výnos daně z nemovitosti na obyvatele částku 529 Kč, ve srovnatelných městech 912 Kč, o čtyři roky později to však bylo v Příbrami více, a to 1 092 Kč oproti 984 Kč ve srovnatelných městech.

V rámci dvou položek, které obec může ovlivnit více než jiné, tedy na dani z nemovitosti na výnosech z hazardu, získala Příbram v přepočtu více, než byla částka připadající v průměru na jedno město v dané velikostní skupině. Objem daně z nemovitosti ovlivňuje nejen koeficient, který si obec stanoví, nýbrž i struktura nemovitostí na území obce. Ty, které jsou určeny k trvalému bydlení, mají nejnižší sazbu, pro rekreační nemovitosti platí vyšší sazba a ta nejvyšší se týká nemovitostí určených k podnikání.

Graf 9: Daňové příjmy

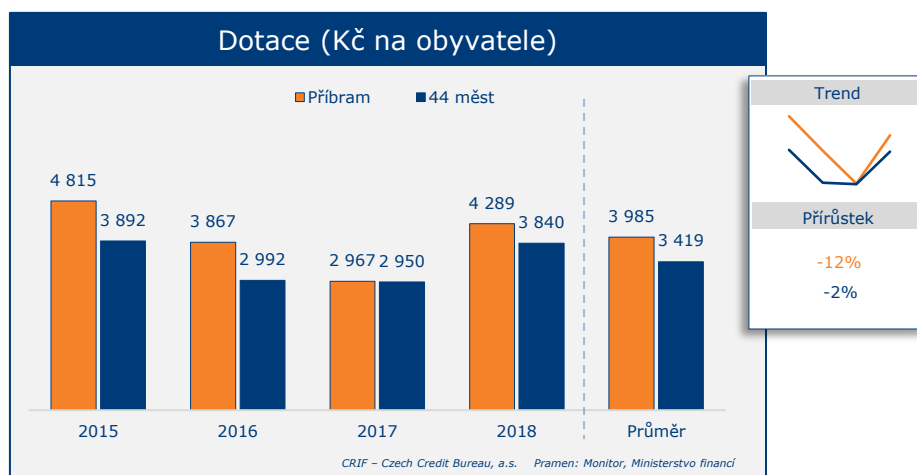
7.3. Dotace

Dotace tvořily v průměru 18 % rozpočtu Příbrami a 15 % v rozpočtech srovnatelných měst. V Příbrami byl vyšší podíl jak neinvestičních, tak i investičních dotací. Objem dotací prošel obdobným vývojem v obou případech, a to poklesem po roce 2015, ve kterém měly

nejvyšší váhu, a růstem v roce 2018. V příbramském rozpočtu hrály o něco vyšší roli investiční dotace. Na celkovém objemu dotací se investiční dotace podílely v průměru 31 %, ve srovnatelných městech to bylo 24 %.

Objem neinvestičních dotací byl v roce 2018 vyšší než v roce 2015, a to jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech. Vývoj investičních dotací byl poznamenán poklesem do roku 2017 a růstem v posledním roce analyzovaného období. Stejný vývoj charakterizuje průběh investičních dotací i u obcí jako celku. Úzce souvisí s nerovnoměrným čerpáním dotací z fondů Evropské unie v jednotlivých letech. Objem investičních dotací v segmentu všech obcí (bez Prahy) se v roce 2016 snížil na méně než polovinu z roku 2015, pokles pokračoval i v roce 2017. K vzestupu došlo až v roce 2018. Avšak i v tomto roce nedosáhl jejich objem úrovně z roku 2015.

V přepočtu na obyvatele i na město získala Příbram více než srovnatelná města, a to jak v neinvestičních, tak i v investičních dotacích. Ze státního rozpočtu a ze státních fondů obdržela Příbram 82 % objemu neinvestičních dotací, srovnatelná města 78 %. Stejný díl, tedy 18 %, získala Příbram a srovnatelná města z krajské úrovně. V případě investičních dotací byla závislost Příbrami na centrální úrovni o něco vyšší.

Graf 10: Dotace

7.4. Nedaňové příjmy

Objem nedaňových příjmů v Příbrami byl oproti srovnatelným městům nižší jak v přepočtu na obyvatele, tak v přepočtu na město, a to i přesto, že se v posledních čtyřech letech v Příbrami zvyšovaly rychleji. Na celkových příjmech se podílely jednou desetinou, ve srovnatelných městech 14 %. Nedaňovým příjmům Příbrami dominují příjmy z pronájmu

majetku města, které mají mnohem vyšší váhu než v rozpočtech srovnatelných měst, a to 73 % versus 49 %. Byly vyšší jak v přepočtu na obyvatele, tak i na město. Rovněž jejich dynamika v daném období byla v Příbrami rychlejší.

Příjmy z vlastní činnosti hrály v rozpočtu Příbrami mnohem nižší roli než ve srovnatelných městech. Jak v přepočtu na obyvatele, tak i v přepočtu na město byl tento příjem několikanásobně nižší. V Příbrami se tyto příjmy v posledních třech letech snižovaly.

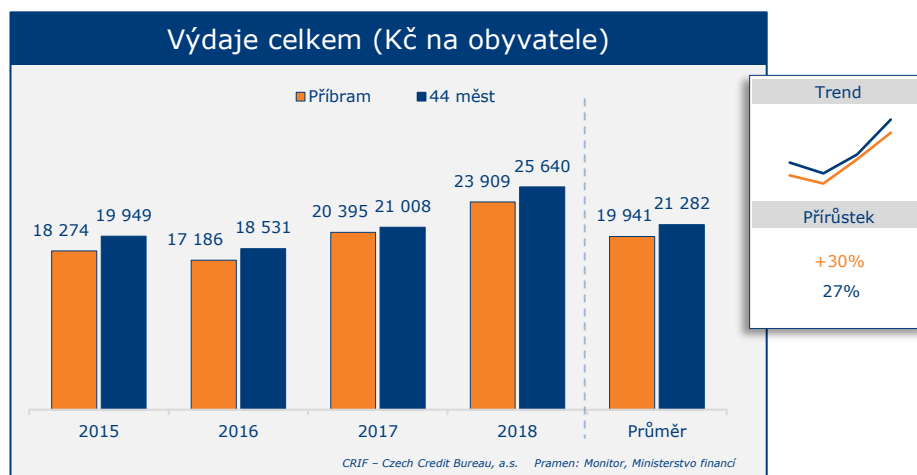
7.5. Kapitálové příjmy

Z hlavních příjmových položek zaujímaly kapitálové příjmy, které tvoří především příjmy z prodeje majetku, nejmenší díl. Tvořily v průměru pouhé 1 % v Příbrami a 3 % ve srovnatelných městech. V daném období získala Příbram na kapitálových příjmech 36 milionů Kč, na jedno město v dané velikostní skupině připadlo 75 milionů Kč, tedy více než dvakrát tolik. Nejvyšší kapitálové příjmy vykázala Příbram v roce 2017, srovnatelná města o rok později.

7.6. Výdaje

Zatímco příjmová stránka rozpočtů obcí je do značné míry dána okolnostmi mimo sféru vlivu jednotlivé obce (mimořádná váha sdílených daní a dotací v rozpočtu obce), na výdajové stránce se mohou mnohem více uplatnit priority obce respektující zájmy a požadavky obyvatel s přihlédnutím dlouhodobé stability obecního hospodaření. Jinak řečeno, ve výdajové politice mají obce větší možnost uplatnit svůj vliv na objem a strukturu jednotlivých položek. Předurčeny jsou pouze ty výdaje, na jejichž financování obec dostane dotaci a z části i některé další výdaje, např. na mzdy a platy.

V období let 2015 až 2018 se celkové výdaje v Příbrami zvedly o 30 %, srovnatelná města dosáhla o něco nižší dynamiku. Běžné výdaje se na celkových výdajích Příbrami podílely v průměru 84 %, ve srovnatelných městech to bylo 78 %. Mezi rokem 2015 a 2018 se objem běžných výdajů v Příbrami zvýšil o 45 %, srovnatelná města vykázala méně než poloviční dynamiku. V přepočtu na obyvatele byly běžné výdaje v Příbrami o něco vyšší než ve srovnatelných městech (16 777 Kč versus 16 595 Kč). V daném období jejich objem rostl v každém roce.

Graf 11: Výdaje celkem

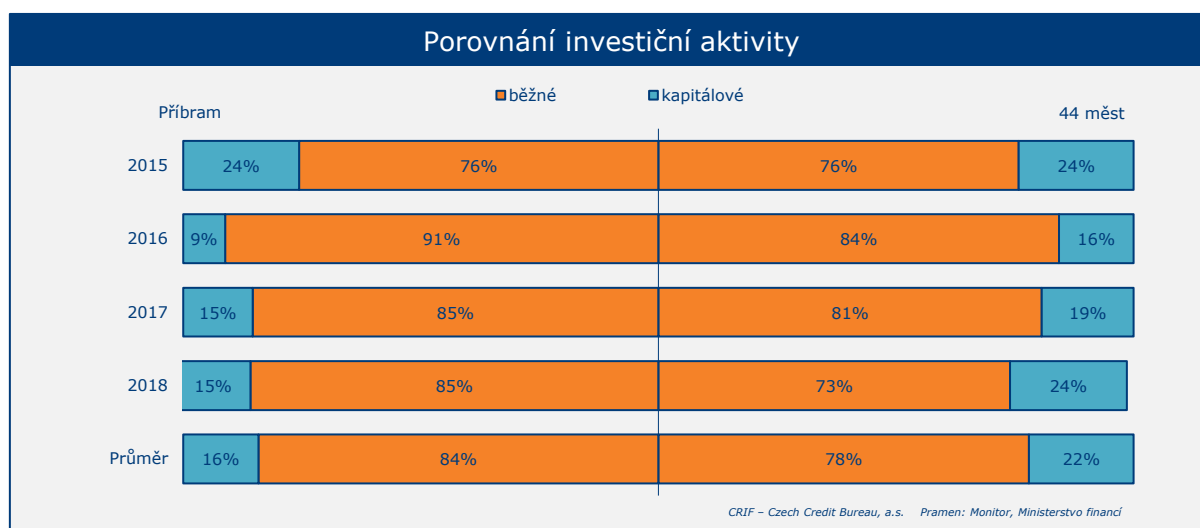
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v Příbrami byl v posledních čtyřech letech nižší než ve srovnatelných městech, výjimkou byl rok 2015, ve kterém byl stejný. Příbram investovala v průměru ročně 104 milionů Kč, jedno město v dané velikostní skupině 140 milionů Kč. Na jednoho obyvatele Příbrami připadlo v průměru 3 164 Kč kapitálových výdajů ročně, ve srovnatelných městech to bylo 4 687 Kč.

Největší objem investic připadl na rok 2015 v Příbrami a na rok 2017 ve srovnatelných městech. Podstatná část investic směřovala na výstavbu budov a hal. Ve struktuře kapitálových výdajů srovnatelných měst tvoří dotace podnikatelským subjektům 2 %, v rozpočtu Příbrami se tato položka nevyskytuje prakticky vůbec. V Příbrami mají o něco vyšší váhu nejen investice do strojů, ale také dotace příspěvkovým a podobným organizacím.

Jak již bylo řečeno, ve struktuře výdajů převažovaly výdaje běžné, a to ve větší míře v Příbrami než ve srovnatelných městech. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v Příbrami byl v průměru 16 %, zatímco ve srovnatelných městech 22 %. Ve výchozím roce byl přitom jejich podíl v obou případech stejný. Stejný byl i trend – pokles v roce 2016 a vzestup v následujících letech. Příbram vykazovala nižší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích i přesto, že získala větší objem investičních dotací než srovnatelná města.

Ke zvláštnímu vývoji došlo v roce 2016, ve kterém se objem investičních dotací podstatně snížil. To se odrazilo i ve značném propadu kapitálových výdajů v tomto roce. Ani Příbram,

ani srovnatelná města nevyužila pro udržení kapitálových výdajů ve větší míře dluhové nástroje nebo úspory. K tomuto vývoji došlo navíc v podmínkách, kdy úrokové sazby z úvěrů byly nízké a úroky z vkladů prakticky nulové. Výsledkem byl rekordní přebytek rozpočtu jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech.

Graf 12: Porovnání investiční aktivity

Při financování kapitálových výdajů hrály v Příbrami investiční dotace mnohem větší roli než ve srovnatelných městech. Mnohem méně významný, až nulový, vliv měly dluhové nástroje a využití peněz nakumulovaných v předchozích obdobích. U srovnatelných měst hrály naopak dva zmíněné zdroje větší roli.

7.7. Struktura výdajů

Složení výdajů odráží nejen preference obyvatel a představitelů obce, ale také právní formu subjektu, jehož prostřednictvím se obec rozhodne určitou službu poskytovat. Jinak se ve výdajích projeví skutečnost, že obec zajišťuje určitou službu přímo, nebo prostřednictvím příspěvkové organizace či ji nakupuje v soukromém sektoru. Proto má níže uvedený přehled o struktuře výdajů jen orientační charakter.

Největší část výdajů Příbrami i srovnatelných měst směřovala do oblasti místní samosprávy. Sem patří především výdaje na vlastní správní činnosti obcí. Na celkových výdajích se podílela 18 % v Příbrami a 20 % ve srovnatelných městech. V průměru vydala Příbram na tuto oblast 121 milionů Kč, jedno město v dané velikostní skupině připadlo 125 milionů Kč.

Další místa v pořadí hlavních výdajových oblastí již značně liší. Druhou pozici v Příbrami zaujaly komunální služby, kterým Příbram věnovala 14 % svých výdajů, resp. 94 milionů Kč v průměru ročně. Srovnatelná města jen zhruba polovinu této částky. Tyto výdaje v Příbrami poměrně dynamicky rostly. Oblast komunálních služeb zahrnuje technické služby, zejména správu majetku, údržbu občanské vybavenosti, úklid veřejných prostranství, péči o veřejnou zeleň, veřejné osvětlení a signalizaci, správu hřbitovů.

Na třetí místo se v Příbrami dostaly výdaje na vzdělávání, a to částkou 80 mil. Kč v průměru ročně. Ve srovnatelných městech to bylo o 10 milionů méně. V jejich rozpočtech však byly tyto výdaje druhé nejvyšší.

Nejvyšší dynamiku v daném období vykazaly v Příbrami výdaje na sociální péči. Ty dosáhly výše 64 milionů Kč ročně, což je dvojnásobkem částky, která připadla v průměru na jedno město v dané velikostní skupině. Mezi rokem 2015 a 2018 se zvýšily téměř o 80 %. Do této oblasti patří především náklady spojené s pečovatelskou službou a osobní asistencí.

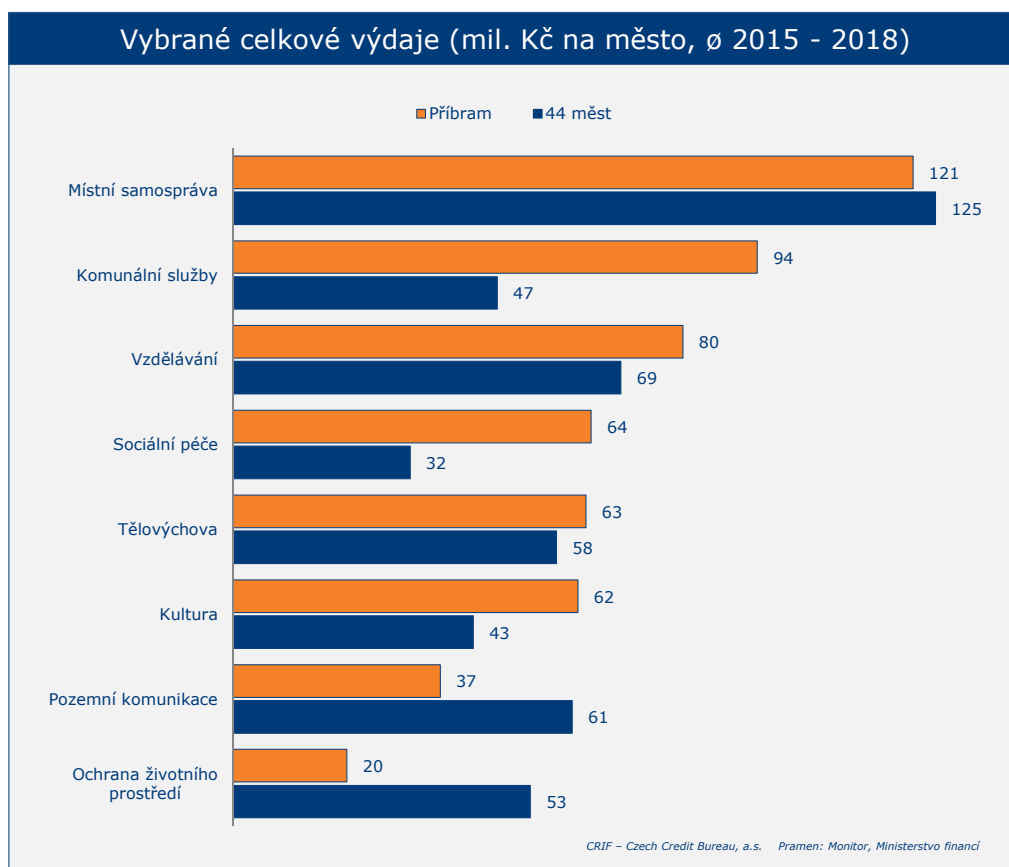
Další v pořadí jsou výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost. Na tuto oblast připadlo v průměru ročně 63 milionů Kč v Příbrami a 58 milionů Kč na jedno město v dané velikostní skupině. Poslední místo ve skupině největších výdajů v Příbrami připadlo kultuře. Příbram věnovala této oblasti v průměru ročně 62 milionů Kč, jedno město v dané velikostní skupině 43 milionů Kč.

Největší rozdíl s opačným znaménkem nalezneme u pozemních komunikací (téměř dvojnásobná částka u srovnatelných měst oproti Příbrami), u ochrany životního prostředí, resp. nakládání s odpady (opět dvojnásobný rozdíl ve prospěch srovnatelných měst) a u bytového hospodářství (více než dvojnásobný rozdíl). Tyto rozdíly pravděpodobně odrážejí různou formu, kterou Příbram zajišťuje svoz a likvidaci komunálního odpadu a péči o bytový a nebytový fond města.

V Příbrami a ve srovnatelných městech mají jednotlivé oblasti výdajů většinou nejen rozdílnou váhu, ale liší se i tím, jak velká část z nich je věnována na kapitálové výdaje a jaká na běžné výdaje. Vzhledem k tomu, že objem kapitálových výdajů se často v případě jednoho města z roku na rok výrazně mění, jsou zde uváděné údaje průměrem za čtyři roky. Nejvyšší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích nalezneme logicky u pozemních komunikací. V průměru šlo na kapitálové výdaje v Příbrami 61 % celkových výdajů na tuto oblast a polovina z výdajů srovnatelných měst.

Další oblastí se silným zastoupením kapitálových výdajů je tělovýchova, u které dosahoval tento podíl 40 % v Příbrami a 34 % ve srovnatelných městech. Třetí v pořadí je silniční doprava (28 % v Příbrami a 20 % ve srovnatelných městech).

V porovnání s Příbramí vykazala srovnatelná města mnohem vyšší podíl kapitálových výdajů na celkových v oblasti komunálních služeb, vzdělávání a bytového hospodářství.

Graf 13: Vybrané celkové výdaje

7.8. Běžný rozpočet

Rozpočet obce lze rozdělit na běžný a kapitálový. První je spojený s provozními záležitostmi, druhý s investicemi. Příjmy běžného rozpočtu jsou pravidelně se opakující položky, kam patří daňové a nedaňové příjmy a neinvestiční dotace. Tyto příjmy jsou určeny na financování běžných výdajů (mzdy, nákup služeb, dopravní obslužnost apod.). Běžný rozpočet tak tvoří stabilní část celkového rozpočtu. Saldo běžného rozpočtu by mělo být vždy kladné. Financování provozních výdajů půjčkou nebo úsporami je porušením elementárního pravidla zdravého hospodaření obce.

Na rozdíl od příjmů běžného rozpočtu jsou příjmy kapitálového rozpočtu většinou jednorázové. Proti příjmům tvořeným kapitálovými příjmy a investičními dotacemi stojí výdaje spojené převážně s financováním investic. Kapitálový rozpočet obvykle končí schodkem, protože dva výše uvedené zdroje na financování kapitálových výdajů zdaleka nestačí.

Významnou součástí ve financování kapitálových výdajů je přebytek běžného rozpočtu, tedy úspory dosažené v rámci běžného hospodaření. Jeho význam obvykle stoupá s poklesem objemu investičních dotací.

Přebytek běžného rozpočtu Příbrami v absolutním vyjádření rostl až do roku 2017. Ve městech dané velikostní skupiny se zvýšil i v roce 2018. Srovnatelná města vykazovala v posledních čtyřech letech většinou vyšší přebytek běžného rozpočtu, a to jak v přepočtu na obyvatele, či jedno město, tak i měřeno podílem na příjmech. Největší rozdíl nalezneme v roce 2018.

V průměru ušetřila Příbram ročně 18 % běžných příjmů, srovnatelná města o dva procentní body více. V roce 2018 se ovšem saldo běžného rozpočtu v Příbrami prudce snížilo, ve srovnatelných městech se naopak mírně zvýšilo. A jak přispěly dotace k financování provozu? Běžné výdaje Příbrami závisely na neinvestičních dotacích v průměru z 16 %, u srovnatelných měst to bylo 15 %. Rozdíly mezi Příbramí a srovnatelnými městy byly poměrně malé.

Příbram	2015	2016	2017	2018
příjmy	559	647	706	775
výdaje	458	518	573	665
saldo	101	129	133	111
saldo/příjmy	18%	20%	19%	14%
saldo v Kč na obyvatele	3 058	3 904	4 048	3 366
průměr na město	2015	2016	2017	2018
příjmy	565	594	644	697
výdaje	457	470	509	560
saldo	108	124	135	137
saldo/příjmy	19%	21%	21%	20%
saldo v Kč na obyvatele	3 578	4 124	4 502	4 587

Tabulka 6: : Běžný rozpočet (mil. Kč)

7.9. Běžné výdaje

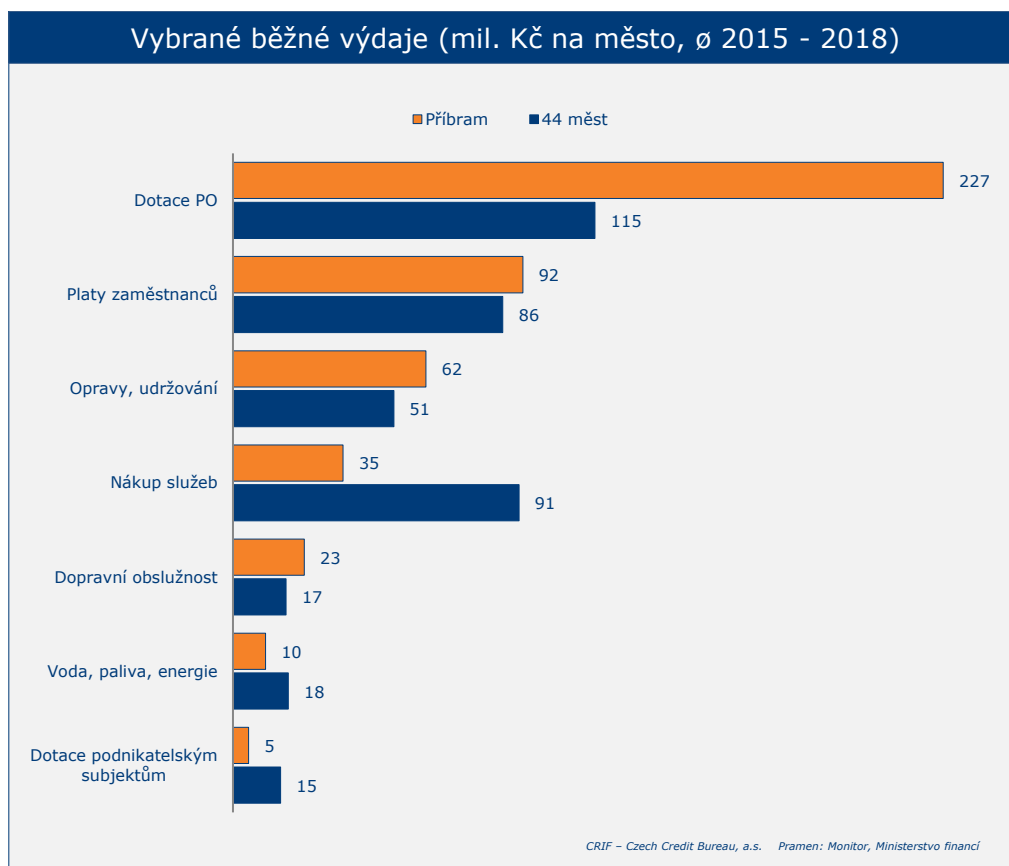
Váha běžných výdajů v objemu celkových výdajů byla v Příbrami vyšší než ve srovnatelných městech. V průměru ročně Příbram na běžných výdajích utratila 553 milionů Kč, srovnatelná města 499 milionů Kč. V daném období se běžné výdaje Příbrami zvýšily o 45 %, zatímco ve srovnatelných městech pouze o 22 %. Nejrychleji rostoucí položkou v rámci běžných výdajů Příbrami byly výdaje na opravy a údržbu prováděné externisty. Ty byly v roce 2018 téměř dvojnásobné ve srovnání s rokem 2015 a převyšovaly částku, kterou na tuto oblast věnovala srovnatelná města.

Poměrně rychle rostly rovněž dotace příspěvkovým organizacím v Příbrami, a to o 51 %. Srovnatelná města vykázala poloviční dynamiku a poloviční objem peněz. Tato oblast má ve struktuře běžných výdajů zdaleka největší podíl. V Příbrami dosáhly v průměru 41 % běžných výdajů, ve srovnatelných městech jen 23 %.

Výdaje na platy zaměstnanců jsou druhou objemově nejvyšší položkou běžných výdajů v Příbrami. Ve srovnatelných městech tuto pozici zaujaly výdaje na nákup služeb, které byly více jak dvojnásobné ve srovnání s Příbramí. Vyplývá z toho, že Příbram si, oproti srovnatelným městům, řadu činností zajišťuje vlastními silami a případně příspěvkovými organizacemi, méně využívá nákupu v soukromém sektoru. Do skupiny výdajů nákup služeb se řadí např. nájemné, konzultační a právní služby, služby vzdělávání a školení, poštovní služby, služby peněžních ústavů a náklady na zpracování dat. Výdaje na služby se na běžných výdajích Příbrami podílely 6 %, jejich podíl u srovnatelných měst byl trojnásobný.

Nižší než ve srovnatelných městech byly rovněž běžné výdaje určené na dotace podnikatelským subjektům a platby za vodu, paliva a energie. V obou případech se objem těchto výdajů v Příbrami snižoval. I když se výdaje na dopravní obslužnost v Příbrami snižovaly a ve srovnatelných městech rostly, byly v Příbrami v průměru vyšší.

Graf 14: Struktura běžných výdajů

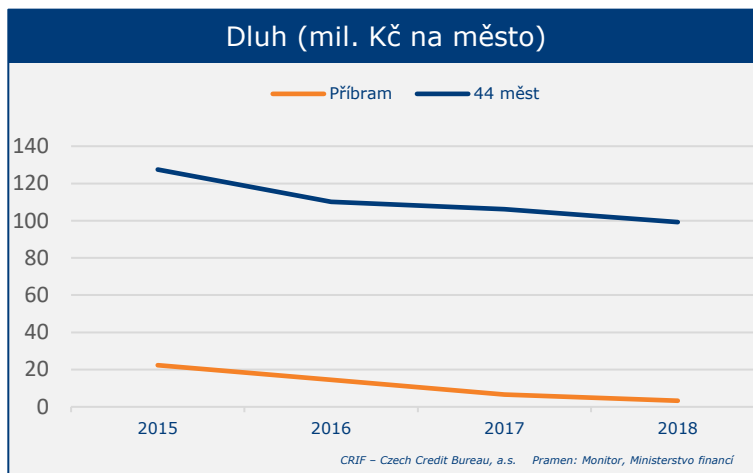
7.10. Dluh a další aspekty rozpočtového hospodaření

Dluh obcí zahrnuje zejména dlouhodobé a krátkodobé bankovní úvěry, finanční výpomoci, směnky apod. Jeho objem se snižuje již delší dobu, a to navzdory výhodným úrokovým sazbám z bankovních úvěrů. Platí to pro obce jako celek, ale ještě více pro dluh Příbrami.

Dluh představuje jeden z výrazných rysů, který Příbram odlišuje od ostatních měst. Tendence k poklesu se existovala jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech, v Příbrami však byl pokles mnohem intenzivnější. Výchozí pozice však se značně lišila. V roce 2015 tvořil dluh Příbrami 18 % dluhu, který připadl na jedno srovnatelné město, o čtyři roky později to byla již jen 3 %. Mezi rokem 2015 a 2018 se dluh Příbrami snížil o neuvěřitelných 85 %, zatímco ve srovnatelných městech „pouze“ o 22 %.

Dluh Příbrami má jednoduchou strukturu. Skládá se výlučně z dlouhodobých bankovních úvěrů. Ostatní dluhové nástroje Příbram nevyužívá. Nízká úroveň dluhu se odráží i v malém podílu cizích zdrojů v majetkové struktuře města. Ten se postupně snižuje a v roce 2018 dosáhl výše 1,2 %, zatímco ve srovnatelných městech to bylo 6 %. K tomu je

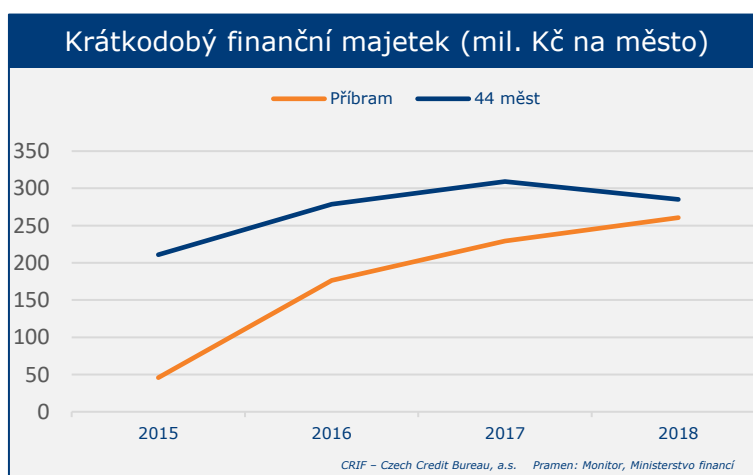
ještě nutné doplnit to, že více než polovinu cizích zdrojů Příbrami tvoří krátkodobé zálohy, včetně záloh na transfery.

Graf 15: Dluh

Výše dluhu obce se obvykle porovnává s objemem krátkodobého finančního majetku. Ten tvoří likvidní prostředky, které lze, v případě potřeby, okamžitě využít na úhradu dluhu, či jakkoli jinak. Objem krátkodobého finančního majetku Příbrami sice vykazoval v daném období nižší hodnoty, než které připadly na jedno město v dané velikostní skupině, ale v roce 2018 byl rozdíl již jen malý. Vysvětlením je nepoměrně rychlejší růst krátkodobého finančního majetku v Příbrami než ve srovnatelných městech.

Krátkodobý finanční majetek Příbrami tvoří peníze na bankovních účtech, protože město v daném období nevyužilo možnost uchovávat úspory např. ve formě cenných papírů nebo termínovaných vkladů.

Graf 16: Krátkodobý finanční majetek

V roce 2015 dosáhl v Příbrami objem dluhu necelou polovinu objemu krátkodobého finančního majetku, o čtyři roky později to bylo již jen 1 %. Ve srovnatelných městech poklesl tento podíl z 60 % na 35 %.

Výše jsme viděli, že Příbram neměla problém s dlouhodobou finanční rovnováhou. Ani její krátkodobá finanční rovnováha, měřeno likviditou, ohrožena nebyla. Likvidita nabývala vždy hodnot větší než 1, což je hodnota stanovená Ministerstvem financí pro finančně zdravou obec. V roce 2015 dosahovala 2,88 a zvýšila se až na 7,78 v roce 2018. Likvidita je ukazatel, který poměří krátkodobé závazky s oběžnými aktivy. Ukazuje, kolikrát je obec schopná tyto závazky uhradit. Srovnatelná města měla likviditu zhruba poloviční.

Hospodářský výsledek, který je rozdílem mezi výnosy a náklady z hospodářské činnosti, byl v Příbrami v posledních čtyřech letech záporný pouze v roce 2016. Mezi rokem 2015 až 2018 dosáhl rozdíl mezi výnosy a náklady z hospodářské činnosti v souhrnu 149 milionů Kč, ve srovnatelných městech to bylo 313 milionů Kč.

Koncem roku 2018 vlastnila Příbram majetek, vyjádřený objemem celkových aktiv, ve výši 4 mld. Kč. Na jedno srovnatelně velké město připadlo 3,8 mld. Kč. Objem majetku se mezi rokem 2015 až 2018 nepatrně snížil v Příbrami (o 0,4 %), ve srovnatelných městech vzrostl (5,9 %). K meziročnímu poklesu v Příbrami došlo jen v roce 2016.

8. PŘÍLOHY

8.1. Ratingový Certifikát za rok 2018

Certifikát číslo: CZ 190088010171

iRating
powered by Cribis

CRIF - Czech Credit Bureau, a. s.

CERTIFIKÁT

Město Příbram
IČO: 00243132

ratingové hodnocení

B+

Téměř bez rizika

Datum vystavení: 17. července 2019

Ing. Pavel Finger, MBA
člen představenstva společnosti
CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

8.2. Komentář k iRatingovému hodnocení za rok 2018

iRating
powered by Cribis

Subjekt	Datum výpočtu: 23.07.2019 k 31.12.2018		
Město Příbram	IČ:	243132	
PTD = 0,084 %		Téměř bez rizika	B+

Komentář

🟢	2017/2018	Snížení podílu příjmů z prodaného majetku na celkových příjmech
🔴	2017/2018	Snížení objemu provozních úspor
🟢	2018	Vysoká okamžitá likvidita
🟢	2017	Vysoká okamžitá likvidita
🟢	2018	Vysoká pohotová likvidita
🟢	2017	Vysoká pohotová likvidita
🟢	2018	Nižší zadluženost
🟢	2017	Nižší zadluženost
🟢	2018	Vysoká míra oddlužení cizího kapitálu
🟢	2017	Vysoká míra oddlužení cizího kapitálu
🟢	2017/2018	Zvýšení míry oddlužení bankovních úvěrů
🟢	2018	Vysoká míra oddlužení bankovních úvěrů
🟢	2017	Vysoká míra oddlužení bankovních úvěrů
🟢	2017/2018	Snížení podílu dluhové služby na provozních příjmech
🟢	2017/2018	Krytí dluhové služby se zvýšilo
🟢	2018	Vyšší krytí dluhové služby
🟢	2018	Nadprůměrný počet podnikatelských subjektů na 100 obyvatel v regionu

Hodnocení

Posuzovaná obec (posuzované město) převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.

Únosné zadlužení obce

Maximální objem cizích zdrojů	612 066 tis. Kč
Maximální volná střednědobá úvěrová kapacita k 31.12.2018	564 665 tis. Kč

iRating
powered by Cribis

UKAZATELE STATICKÉ	2016	2017	2018
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	124,31	108,78	103,18
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	124,92	123,26	116,65
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	11,65	13,53	14,39
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	0,96	2,99	0,67
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	19,95	18,87	14,27
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	270,72	157,78	96,38
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	18,10	13,38	17,38
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	7,31	9,63	11,16
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	4,68	5,84	6,54
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	155,32	142,93	136,35
Okamžitá likvidita	4,94	6,19	5,68
Běžná likvidita	5,43	6,64	6,03
Doba obratu pohledávek ve dnech	13,10	22,05	24,60
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	17,12	16,49	18,04
Celková zadluženost v %	1,35	1,21	1,19
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	2,05	0,90	0,40
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	534,55	785,69	927,89
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %	1 876,22	5 673,18	13 393,15
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	1,22	1,12	0,43
Krytí dluhové služby v %	3 427,09	4 720,46	13 343,90

iRating
powered by Cribis

UKAZATELE DYNAMICKÉ (VÝVOJ)	2016/2017	2017/2018
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	-12,50	-5,10
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	-1,30	-5,40
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	16,10	6,40
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	210,80	-77,40
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	-5,40	-24,40
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	-41,70	-38,90
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	-26,10	30,00
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	31,80	15,90
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	24,80	11,90
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	-8,00	-4,60
Okamžitá likvidita	25,30	-8,20
Běžná likvidita	22,30	-9,20
Doba obratu pohledávek ve dnech	68,40	11,50
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	-3,70	9,40
Celková zadluženost v %	-10,20	-1,80
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	-56,00	-55,10
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	47,00	18,10
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %	202,40	136,10
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	-8,50	-62,10
Krytí dluhové služby v %	37,70	182,70
Nefinanční ukazatele		2018
Počet obyvatel		32 867
Míra nezaměstnanosti v okresu dle údajů MPSV v %		3,683
Průměrný příjem v kraji v Kč		32 492
Počet podnik. subjektů na 100 ek. aktivních obyvatel v okresu		13,523
Index ekonomického zatížení obce		54,625
Index stáří obce		140,344
Cizí zdroje v přepočtu na 1 obyvatele v tis. Kč		1,442

8.3. Tabulky

Tabulka 1: Celkové příjmy v roce 2018.....	9
Tabulka 2: Celkové výdaje v roce 2018.....	10
Tabulka 3: Saldo, úspory a dluh.....	10
Tabulka 4: Kapitálové výdaje.....	11
Tabulka 5: Struktura příjmů	20
Tabulka 6: : Běžný rozpočet (mil. Kč).....	29

8.4. Grafy

Graf 1: Struktura obyvatel Příbrami v roce 2015 a 2018 (údaje k 31.12.)	5
Graf 2: Rozložení ratingu obcí podle stupňů v roce 2018	7
Graf 3: Příjmy a výdaje Příbrami	13
Graf 4: Kapitálové výdaje Příbrami	14
Graf 5: Dlouhodobé bankovní úvěry Příbrami.....	15
Graf 6: Saldo rozpočtu.....	17
Graf 7: Rozpočet Příbrami a srovnatelných měst	18
Graf 8: Příjmy celkem.....	19
Graf 9: Daňové příjmy	21
Graf 10: Dotace	22
Graf 11: Výdaje celkem	24
Graf 12: Porovnání investiční aktivity	25
Graf 13: Vybrané celkové výdaje	27
Graf 14: Struktura běžných výdajů	31
Graf 15: Dluh	32
Graf 16: Krátkodobý finanční majetek	32

8.5. Seznam měst ve velikostní kategorii 20 000 – 49 999 obyvatel

00279943	Město Blansko
00297569	Město Bohumín
00283061	Město Břeclav
00260428	Město Česká Lípa
00297437	Město Český Těšín
00267449	Město Havlíčkův Brod
00284891	Město Hodonín
00253979	Město Cheb
00270211	Město Chrudim
00262340	Město Jablonec nad Nisou
00246875	Město Jindřichův Hradec
00254657	Město Karlovy Vary
00255661	Město Klatovy
00235440	Město Kolín
00298077	Město Kopřivnice
00296139	Město Krnov
00287351	Město Kroměříž
00236195	Město Kutná Hora
00263958	Město Litoměřice
00266027	Město Litvínov
00272868	Město Náchod
00298212	Město Nový Jičín
00297577	Město Orlová
00249998	Město Písek
00288659	Město Prostějov
00243132	Město Příbram
00259586	Město Sokolov
00251810	Město Strakonice
00303461	Město Šumperk
00253014	Město Tábor
00278360	Město Trutnov
00290629	Město Třebíč
00297313	Město Třinec
00291471	Město Uherské Hradiště
00304387	Město Valašské Meziříčí
00304450	Město Vsetín
00292427	Město Vyškov
00293881	Město Znojmo
00295841	Město Žďár nad Sázavou

00261238	Statutární Město Děčín
00261891	Statutární Město Chomutov
00238295	Statutární Město Mladá Boleslav
00301825	Statutární Město Přerov
00266621	Statutární Město Teplice

Skupina CRIF byla založena v roce 1998 v Bologni a patří mezi největší světové provozovatele úvěrových registrů. Ve 22 zemích na 4 kontinentech zaměstnáváme 2 500 pracovníků.

Poskytujeme

- Produkty a služby pro prevenci rizika z obchodního vztahu
- Konzultační a expertní služby

Naší doménou je

- Sběr a integrace obchodních informací
- Analýza dat, hledání souvislostí a interpretace
- Vizualizace a prezentace výsledků

Štětkova 1638/18, Nusle
140 00 Praha 4

Tel. +420 277 778 530

Fax +420 277 778 580

Email info.cz@crif.com

www.crif.cz

www.informaceoobcich.cz